

จะจัดการมรดกอย่างไรดี ?

การจัดการมรดกไม่ใช่เรื่องยากอย่างที่หลายท่านคิด แต่ก็จำเป็นที่ต้องหาข้อมูลไว้บ้างสักนิด เพื่อความไม่ประมาท
9 คำถาม-ตอบนี้จะทำให้ท่านไขข้อสงสัยการจัดการมรดกได้คะ

1. ถาม ผู้จัดการมรดกมีอำนาจอย่างไร

ตอบ 1. ผู้จัดการมรดกมีสิทธิและหน้าที่ที่จะจัดการอันจำเป็นเพื่อให้การเป็นไปตามคำสั่งในพินัยกรรม และเพื่อจัดการมรดกโดยทั่วไป หรือเพื่อแบ่งปันทรัพย์มรดก (ป.พ.พ.ม.1719)

2. ผู้จัดการมรดกต้องจัดทำบัญชีทรัพย์มรดกให้แล้วเสร็จภายใน 1 เดือนนับแต่วันที่เริ่มมีหน้าที่จัดการมรดก แต่กำหนดนี้ ผู้จัดการมรดกอาจขอขยายก่อนสิ้นกำหนดเวลาหนึ่งเดือน ศาลจะอนุญาตให้ขยายต่อไปอีกก็ได้ (ป.พ.พ.ม. 1729)

2. ถาม จำเป็นต้องมีนายความหรือไม่

ตอบ กรณีเป็นคดีไม่มีข้อพิพาท คือ ไม่มีผู้ใดคัดค้านการร้องขอเป็นผู้จัดการมรดกก็ไม่จำเป็นต้องมีนายความ สามารถไปติดต่อนิติกรของแต่ละศาลได้เลย แต่ถ้ามีผู้คัดค้าน ก็ถือว่าเป็นคดีมีข้อพิพาท จำเป็นต้องมีนายความเพื่อเตรียมข้อกฎหมายและเอกสาร

3. ถาม การร้องขอจัดการมรดก กฎหมายได้กำหนดเงื่อนไขสำคัญไว้อย่างไรบ้าง

ตอบ กฎหมายกำหนดเงื่อนไขสำคัญไว้ว่า เมื่อบุคคลใด (เจ้ามรดก) ถึงแก่ความตาย ทรัพย์

มรดกของบุคคลนั้นจะตกทอดแก่ทายาททันที (ป.พ.พ. มาตรา 1599-1600) ในกรณีที่ทายาทของบุคคลนั้นไม่สามารถจัดการทรัพย์มรดกของผู้ตายได้ เช่น ธนาкарไม่ยอมให้ถอนเงินจากบัญชีเงินฝากของผู้ตาย หรือสำนักงานที่ดินไม่ยอมเปลี่ยนแปลงทางทะเบียนให้ ทายาทหรือผู้มีส่วนได้เสียก็จำต้องร้องขอต่อศาลให้มีคำสั่งแต่งตั้งผู้จัดการมรดกของผู้ตาย แล้วนำไปแบ่งปันให้แก่ทายาท

4. ถาม ผู้จัดการทรัพย์มรดกต้องมีคุณสมบัติอย่างไรบ้าง

ตอบ ตามกฎหมาย (ป.พ.พ. มาตรา 1718) กำหนดคุณสมบัติของผู้จัดการทรัพย์มรดกไว้ดังนี้

1. ต้องบรรลุนิติภาวะ (หรือมีอายุไม่ต่ำกว่า 20 ปี บริบูรณ์)

2. ต้องไม่เป็นบุคคลวิกลจริต หรือบุคคลซึ่งศาลสั่งให้เป็นคนเสมือนไร้ความสามารถ และ

3. ต้องไม่เป็นบุคคลซึ่งศาลสั่งให้เป็นคนล้มละลาย

5. ถาม ใครเป็นผู้มีสิทธิยื่นขอจัดการมรดกได้บ้าง

ตอบ ผู้มีสิทธิยื่นขอจัดการมรดกต้องเป็นทายาทหรือผู้มีส่วนได้เสียหรือพนักงานอัยการ

1. ทายาท แบ่งเป็นผู้รับพินัยกรรม และทายาทโดยธรรม ส่วนคู่สมรสโดยชอบด้วยกฎหมายที่ยังมีชีวิตอยู่ ถือว่าเป็นทายาทโดยธรรม

2. ผู้มีส่วนได้เสีย หมายถึง ผู้ที่มีผลประโยชน์เกี่ยวข้องกับกองมรดก เช่น ภริยาที่มีได้จดทะเบียนสมรส แต่มีทรัพย์สินที่ทำมาหาได้ร่วมกับเจ้ามรดก

3. พนักงานอัยการอาจร้องขอต่อศาลให้ตั้งผู้จัดการมรดกได้เช่น กรณีที่มรดกตกทอดแก่ผู้เยาว์ที่ไม่มีญาติและผู้ปกครองหรือมีเหตุขัดข้องในการจัดการทรัพย์สินมรดก

*** หมายเหตุ บุคคลดังกล่าวข้างต้นจะร้องขอจัดการทรัพย์สินมรดกได้ จะต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขในบทบัญญัติตาม ป.พ.พ. มาตรา 1713 ด้วย

6. ถาม จะต้องไปยื่นคำร้องขอตั้งผู้จัดการมรดกที่ศาลไหน

ตอบ ตามกฎหมาย (ป.วิ.พ. มาตรา 4 จัตวา) กำหนดว่า

1. ศาลที่เจ้ามรดกมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตศาลในขณะถึงแก่ความตาย

2. ศาลที่ทรัพย์สินมรดกตั้งอยู่ในเขตศาลนั้น กรณีเจ้ามรดกไม่มีภูมิลำเนาอยู่ใน

ราชอาณาจักร

7. ถาม จะต้องใช้เอกสารอะไรบ้าง

ตอบ 1. หลักฐานแสดงความสัมพันธ์ระหว่างผู้ร้องขอกับผู้ตาย เช่น ทะเบียนสมรส หรือสูติบัตร เป็นต้น

2. ใบมรณบัตรของผู้ตาย

3. สำเนาทะเบียนบ้านของผู้ตาย

4. หลักฐานเกี่ยวกับทรัพย์สินมรดก เช่น โฉนดที่ดิน, สมุดเงินฝากธนาคาร, ทะเบียนรถ

ฯลฯ

5. บัญชีเครือญาติ

6. หนังสือแสดงความยินยอมของทายาทให้ร้องขอตั้งผู้จัดการมรดก
7. ในกรณีร้องขอให้บุคคลอื่นเป็นผู้จัดการมรดกต้องมีหนังสือยินยอมของบุคคลนั้น
8. พินัยกรรม (ถ้ามี)
9. ใบเปลี่ยนชื่อตัว ชื่อสกุล กรณีมีการเปลี่ยนชื่อ หรือนามสกุล
8. ถาม มีค่าใช้จ่ายเท่าไร

ตอบ 1. ค่าใช้จ่ายในวันยื่นคำร้อง

- ค่าขึ้นศาล 200 บาท
- ค่าประกาศหนังสือพิมพ์ 500 บาท

2. ค่าใช้จ่ายในวันนัดไต่สวน

- ค่าถ่ายเอกสารคำสั่งศาล
- ค่ารับรองสำเนาถูกต้อง ฉบับละ 50 บาท

3. ค่าใบสำคัญเพื่อแสดงความคำสั่งถึงที่สุด ฉบับละ 50 บาท

9. ถาม ใช้ระยะเวลาดำเนินการเท่าไร

ตอบ นับแต่วันที่ไต่ยื่นคำร้องขอจัดการมรดก ศาลจะนัดไต่สวนคำร้องไม่เกิน 45 วัน ซึ่งในวันนัดผู้ร้องขอเป็นผู้จัดการมรดก ต้องไปศาลพร้อมพยานหลักฐานต่างๆ (ต้นฉบับเอกสารต่างๆ ถ้ามี) ใช้เวลาในการไต่สวนประมาณครึ่งชั่วโมง

ดวงกมล เสี่ยงมพงษ์

หัวหน้าห้อง รุ่น 1

นักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต

พ่อแก่ แม่เฒ่า

พ่อแม่ก็แก่เฒ่า จำจากเจ้าไม่อยู่นาน

จะพบจะพ้องพาน เพียงเสี้ยววารของคืนวัน

ใจจริงไม่อยากจาก เพราะยังอยากเห็นลูกหลาน

แต่ชีพมิตนทาน ต้องร้าวรานสลายไป

ขอเถิดถ้าสงสาร อย่ากล่าวขานให้เข้าใจ

คนแก่ชะแรวัย คิดผลอไผลไปแน่นอน

ไม่รักก็ไม่ว่า เพียงเมตตาช่วยอาหาร

ให้กินและให้นอน คลายทุกข์ผ่อนพอสุขใจ

เมื่อยามเจ้าโกรธซึ่ง ใหนักถึงเมื่อเยาว์วัย

ร้องไห้ยามป่วยไข้ ได้ใครเล่าเฝ้าปลอบโยน

เฝ้าเลี้ยงจนโตใหญ่ แม่เหนื่อยกายก็ยอมทน

หวังเพียงจะได้ผล เติบโตจนสง่างาม

ขอโทษถ้าทำผิด ขอให้คิดทุกทุกยาม

ใจแท้มีแต่ความ หวังติดตามช่วยอวยชัย

ต้นไม้ที่ใกล้ฝั่ง มีหรือหวังอยู่นานได้

วันหนึ่งคงล้มไป ทิ้งฝั่งไว้ให้วังเวง

อ.สุนทรเกตุ